

DEZVOLTAREA DURABILĂ ÎN DOMENIUL E-ADMINISTRAȚIE

Candid. Dr. Gheorghe PĂCURAR¹, Candid. Dr. Florentina IVANOV²

Abstract

Technology can become a support for sustainable development if we refer to e-administration, only if there is a more active involvement of the executive whose role is to coordinate the public-private partnership. By switching to a digital form, the government will support the citizens in improving the quality of their lives. In this process there are several weaknesses that are identified in this paper. If these vulnerabilities are not taken into account, in order to be solved, they may become obstacles in the citizen's activity and also risks for public authorities. Thus technology is a catalyst for sustainable development as long as the weakness are dealt with.

Cuvinte cheie: dezvoltarea durabilă, e-Administrație, vulnerabilități

Clasificarea JEL: H83 – Administrație publică; O33 – Schimbarea tehnologică: Alegeri și consecințe

1. INTRODUCERE

În declarația de la Hamburg a Comisiei germane a UNESCO privind Deceniul "Educație pentru o Dezvoltare Durabilă" s-a propus zece subiecte, câte unul pentru fiecare an al Deceniului, printre care și participarea cetățenilor și o guvernare eficientă. Scopul general al dezvoltării globale constă în îmbunătățirea vieții omenești și în asigurarea condițiilor necesare pentru ca oamenii să se poată realiza la întregul lor potențial. Există în prezent un consens general asupra faptului că atingerea acestui scop global necesită realizarea următoarelor obiective: o dezvoltare economică sănătoasă, bazată pe transformări structurale, distribuirea la nivelul întregii populații a beneficiilor dezvoltării economice și realizarea unei guvernări eficiente, adică dezvoltarea unui sistem politic care să asigure respectarea drepturilor și libertăților oamenilor. Guvernarea eficientă constă în activitatea administrativă competentă, în garantarea respectării legilor și în asigurarea accesului cetățenilor la informațiile de interes public (Prefectura Prahova, 2014).

2. E-ADMINISTRAȚIE

La nivel național potrivit art. 11 din Legea nr. 121 din 15 aprilie 2003, privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, legiuitorul definește administrația electronică prin utilizarea de către autoritățile administrației publice locale a aplicațiilor bazate pe tehnologia informației, în scopul: îmbunătățirii accesului și furnizării informațiilor și serviciilor publice ale autorităților administrației publice locale către cetățeni; eliminării procedurilor birocratice și simplificării metodologiilor de lucru; îmbunătățirii schimbului de informații între componentele autorităților administrației publice locale; îmbunătățirii eficacității, eficienței și calității serviciilor publice la nivelul autorităților administrației publice locale.

¹gicu_p@yahoo.com

²flory.ivanov@gmail.com

În vederea alinierii la normele europene, România a folosit un indicator pentru a evalua stadiul implementării e-Administrație, precizând la art. 15 din același act normativ, că furnizarea serviciilor publice se realizează gradual, prin următoarele etape:

a) publicarea prin intermediul mijloacelor electronice a informațiilor de interes public;

b) interacțiunea unidirecțională, este procedura electronică prin care destinatarii informațiilor publice și beneficiarii serviciilor publice au acces la formulare administrative, pe care le pot vizualiza, completa și tipări în vederea depunerii sau transmiterii acestora către autoritățile administrației publice prin mijloace tradiționale, și care oferă informații către beneficiar, fluxul de informații curgând numai de la autoritatea publică către beneficiar. Acestea sunt cele mai răspândite servicii publice electronice deoarece sunt cel mai ușor de realizat. Administrațiile tuturor marilor orașe au un portal, întreținut și actualizat periodic, prin care se oferă cetățenilor cele mai variate informații, inclusiv indicații prin care beneficiarul este îndreptat spre serviciile de specialitate ale diverselor unități administrative locale, generale sau de specialitate.

c) interacțiunea bidirecțională, în care informațiile curg între furnizor și beneficiar în ambele sensuri. Toate serviciile publice electronice de bază administrative sunt servicii bidirecționale. Într-un astfel de serviciu cetățeanul începe prin a descărca un formular electronic care îl invită să introducă o serie de informații necesare pentru realizarea serviciului (între care declararea identității urmată de o autentificare apare aproape peste tot), iar după ce îl completează, îl expediază electronic înapoi către autoritatea publică. Primirea formularului completat inițiază de regulă serviciul electronic, în cursul căruia pot avea loc mai apoi mai multe interacțiuni bidirecționale între autoritatea publică și cetățean, inclusiv printr-o serie de alte formulare care sunt purtătoare bidirecționale de informații.

d) tratarea complet electronică a cazului, în acest caz se asigură complet serviciul public, inclusiv decizia și furnizarea.

Strategia de la Lisabona stabilită de Consiliul European în martie 2000, materializează obiectivul strategic de mare amploare al Uniunii Europene de a deveni, până în anul 2010, cea mai competitivă și mai dinamică economie bazată pe cunoștințe din lume. Strategia nu se referă numai la productivitate și creștere, ci și la locuri de muncă, coeziune socială și îmbunătățirea calității vieții. Tehnologia informației și comunicațiilor are rolul principal în atingerea acestor obiective (Dan Vasilache, 2008).

Pentru realizarea în practică a ambițioaselor obiective ale Strategiei de la Lisabona, Consiliul European, prin Directoratul General Societatea Informațională, a lansat inițiativa e-Europedestinată dezvoltării rapide a Societății Informaționale a Uniunii Europene. Planul de Acțiune-Europe 2002 a fost urmat de e-Europe 2005 și, în iunie 2005, de inițiativa mai largă European Information Society 2010 (e-Europe, 2005).

Tehnologiile informației și comunicațiilor sunt un motor puternic al productivității la scara întregii economii, al creșterii economice și a numărului de locuri de muncă, reprezentând cea mai bună investiție pentru viitor a Europei. Un sfert din creșterea produsului intern brut al Uniunii Europene și 40% din creșterea productivității se datoresc acestor tehnologii, care generează și 4% din produsul intern brut și folosesc 2% din forța de muncă a Uniunii (Comisia Europeană, 2007).

Dezvoltarea durabilă implică și o guvernare eficientă generată de reducerea costurilor de către administrația publică prin trecerea unor servicii publice și sub formă electronică în tot domeniul public – administrație, sănătate, educație, justiție, învățământ etc., pentru a îmbunătăți aceste servicii oferite cetățenilor.

În martie 2001, Consiliul Uniunii Europene a definit o listă cu 20 de servicii publice, considerate de bază și a adoptat o metodologie de evaluare a stadiului e-Guvernare într-un Stat Membru pe baza măsurării gradului de disponibilitate pe Internet și a sofisticării fiecăruia din aceste servicii (12 pentru cetățeni și 4 pentru societăți) (Comisia Europeană, 2002).

Aceste 20 de servicii publice de bază, reprezintă un set de obiective ale strategiei de stat pentru implementarea sistemului e-Guvernare sau e-Administrație. (Dan Vasilache, 2008)

Tehnologia a devenit un factor important în susținerea dezvoltării durabile, însă odată cu avantajele oferite de suita actuală de soluții din domeniul ITC, anumiți factori pot genera vulnerabilități semnificative ce pot influența funcționarea sistemului de e-Administrație și ca atare accesul la informații de către cetățean poate fi restrâns, iar costurile implementării acestor servicii ridicat.

1. Legislația

Lipsa unor legi clare și coerente și nu în ultimul rând, deficiențele apărute în procesul de adoptare a actelor normative, cauzate în marea lor majoritate de analize de impact de slabă calitate, precum și costurile implementării lor contribuie la întâzieri sau limitări în asigurarea mecanismelor din administrația publică. Administrația publică centrală și locală vehiculează date și informații publice și nepublice (Legea 233/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date), inclusiv la o scară mai redusă în zona confidențială, (Legea 142/2002-protecția informațiilor clasificate, HG 341/2002-protecția informațiilor secret de serviciu).

Pe acest palier, nu există însă, la acest moment, norme și proceduri necesare unei abordări unitare privind asigurarea cerințelor minime de securitate pentru accesul la acest gen de informații, deși au existat numeroase schimbări la nivel instituțional și organizatoric implementate de la înființarea acestui concept, e-Administrație, în România (HG nr.26/2001, GPTI aprobă proiectele din domeniul guvernării electronice, Legea nr.121/2003 cu Sistemul Electronic Național ce conține sistemul e-Administrație, OG nr. 24/2003 fuziunea MI cu MAP și înființarea MAI, HG nr.1322/2004 Centrul Informatic Național al MAI, OU nr. 30/2003 reorganizarea MAI și înființarea MIRA etc). Așadar, avem nevoie de o legislație coerentă și clară pe acest domeniu, ca factor esențial de dezvoltare a României. (Marin Andreica, 2014)

2. Factorul uman

Din dorința de a implementa cele mai bune soluții ITC pentru a veni în sprijinul dezvoltării durabile un rol semnificativ îl reprezintă resursele umane de specialitate, care sunt deficitare la nivelul administrației publice. Un aspect de neglijat însă care se manifestă la nivelul acestei resurse este calitatea acesteia. Numărul ridicat și complexitatea sistemelor informatice ale autorităților locale (atât ca număr de utilizatori, număr de calculatoare, arhitectură, măsuri de securitate a informației și a accesului la aceasta), în condițiile cererilor tot mai ridicate de acces la informații va impune identificarea unor soluții pentru asigurarea unor administratori ai acestor sisteme informatice, personal cu grad ridicat de competență profesională. În condițiile în care unitatea administrativ teritorială are un singur informatician la un număr de aproximativ 100 de calculatoare și 150 de salariați, este imposibilă implementarea proiectului e-Administrație și asigurarea unui suport minim de specialitate, precum și o mentenanță minimă a sistemelor.

3. Sisteme informatice

Datorită tehnologiei evoluată și diferențiate, unele sisteme informatice care au rămas în urma dezvoltării software și nu mai suportă cerințele optime de funcționare sunt factori de risc în implementarea sistemului e-Administrație. Numărul sistemelor informatice la nivelul administrației publice locale raportat la numărul de salariați nu acoperă necesarul pentru asigurarea desfășurării activităților zilnice în condiții optime. Dacă luăm în calcul normele europene referitoare la confidențialitatea, integritatea și disponibilitatea informațiilor vehiculate de sistem, precum și disponibilitatea resurselor și serviciilor acestor sisteme, se constată că nu se respectă condițiile minime de securitate necesare pentru accesul la informații.

3. Infrastructura de comunicații

Datorită diversificării ofertei în domeniu asistăm în schimb la o orientare clară și majoritară a consiliilor județene și a municipiilor către conexiunile în bandă largă, în timp ce primăriile de comună s-au orientat în general către conexiuni de tip dial-up sau prin telefoane mobile, cauzele fiind atât gradul scăzut de acoperire a furnizorilor ISP în zonele rurale, cât și prețul relativ scăzut de interconectare în această variantă.

4. Fondurile europene

Accesul la fondurile europene reprezintă un instrument favorabil pentru dezvoltarea durabilă, iar dacă ne referim la zona IT poate deveni un suport cheie în acest sens, cu condiția ca proiectele să fie în sprijinul beneficiarilor, respectiv autorităților publice și nu doar un mijloc de „achiziție” a sistemelor informatice. Acest gen de a obține echipamente de calcul are și un revers în ce privește sustenabilitatea pe o perioadă de 5 ani, fiindcă poate implica uneori costuri ridicate la nivelul autorității privind mentenanța sau alți indicatori stabiliți în cadrul proiectelor. Aceste considerente ar putea fi în dezavantajul autorităților de a realiza dezvoltarea durabilă prin implementarea unor astfel de proiecte din fonduri europene. Analiza cost/beneficiu va sublinia dacă efortul uman și financiar va avea un beneficiu net final prin optimizarea unor procese pe termen mediu.

3. CONCLUZII

Se poate vorbi de dezvoltarea durabilă cu adevărat în domeniul e-Administrației, respectiv de o guvernare eficientă ce permite accesul cetățenilor la informații în momentul în care va exista o implicare mai activă a puterii executive, prin parcurgerea mai multor etape pe calea către o transparență digitală pentru îmbunătățirea calității serviciilor oferite către cetățean.

Aspectele sensibile identificate ce pot genera riscuri la adresa sistemului e-Administrație și prin urmare, influența într-o oarecare măsură serviciile electronice furnizate au soluții diferite cu costuri ce ar trebui analizate și optimizate în raport cu îmbunătățirea dezvoltării durabile. Exista numeroase exemple la care ne putem referi privind investițiile autorităților publice cu intenția de a eficientiza anumite activități, devenite vulnerabilități sau ineficiențe financiare. De exemplu, site-urile web ale ministerelor sunt dezvoltate inegal, de la site-uri dinamice, interactive, permanent actualizate la zi și dezvoltate de specialiști, la pagini statice, dezvoltate rudimentar, abandonate pe servere care împart canalul cu traficul uzual al angajaților, generând riscuri la adresa instituției. Referitor la info-chioșcuri, publicitatea făcută acestora pare să fi înghițit mai multe resurse decât dezvoltarea lor în sine. Altfel spus, există riscul ca măsurile de succes de astăzi să reflecte o realitate diferită peste un anumit timp, nu foarte îndepărtat, dacă nu se ține cont de dinamica și trendul pe care îl are tehnologia și soluțiile alese.

Oricâte resurse financiare și umane ar dispune autoritatea publică pentru implementarea conceptului e-Administrație, actul de decizie, respectiv management este deosebit de relevant pentru ca tehnologia informației să poată deveni suport în dezvoltarea durabilă.

BIBLIOGRAFIE

Andreica, M; Păcurar, G „*Integrated Management Of Electronic Services Within The Public Administration – Support For A Sustainable Development*”, Ecological Performance in a Competitive Economy, Quality International Conference, 6th edition, Bucharest 6-7 March, 2014, p.351

Comisia Europeană, „*Common list of basic public services*”, 2002 [Online] la adresa http://ec.europa.eu/information_society

Comisia Europeană, „*Challenges for the European Information Society beyond 2005, Communication, Commission of the European Communities*”, Brussels, 2004, [Online] la adresa http://europa.eu.int/information_society/europe/.

Comisia Europeană, „*e-Europe*”, 2005, [Online] la adresa //europa.eu/legislation_summaries
Comisia Europeană, „*I2010 - A European Information Society for growthandemployment*”,
2007, Brussels
Comisia Europeană, „*Europe’s Information Society: Thematic Portal*”, 2014 [Online] la
adresa //europa.eu.int/information_society
Prefectura Prahova “*Curs Dezvoltare durabilă, organizat în cadrul proiectului, Proceduri
simplificate – eficiență crescută la nivelul instituției Prefectului – Județul Prahova*”, 2014
Mai 22,[Online] la adresa www.prefecturaprahova.ro
Vasilache, D. „*Guvernarea electronică. O introducere*”, Ed. Casa cărții de Știință, 2008